

Verantw. uitgever Havelaerts Rina
Essenhoutstraat 166 2950 Kapellen
Afgiftekantoor 2950 Kapellen –
Erkenningsnummer P 106249

Belgie-Belgique
P.B.
2950 Kapellen
8/5045

DE ANTWERPSE
DE ANTWERPSE
GENEALOOG
GENEALOOG

Trimestriël tijdschrift
van de
Vlaamse Vereniging
voor
Familiekunde
REG. AFD
ANTWERPEN vzw
jaargang 9 Nr 32
Januari - maart 2006

De Antwerpse Genealoog

Jaargang 9 Nummer 32 januari- maart 2006

Voorwoord	1
Emoties bij de bouw van het fort.	3
Het belgenkamp te Harderwijk.	5
Sporen van je voorouders.	13
Soldatenbrief Adriaen Vervoort.	15
Vuurkruisers salus patriac suprema -lex.	17
Uitgaven regionale VVF afdeling Antwerpen.	22
Inlichtingen betreffende het nationaal congres in fort 4 te Mortsel	

Het driemaandelijkse tijdschrift van de regionale afdeling Antwerpen van de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde vzw.

Het wordt automatisch en gratis toegestuurd aan alle VVF leden wonend binnen de regio Antwerpen.

Jaarabonnement: 10 Euro (Buitenland 14 Euro).

Te storten op bankrekening 751-2017029-51
van uit buitenland Iban 75-751201702951 bic AXABBE22
Regionale VVF afdeling. Antwerpen.

Werkten mee aan dit nummer

**Hugo Deleye, Jimmy De Souter, Hugo Driesen,
Hugo Lambrechts-Augustijns, Engelbert Roels,**

Hoofredactie en lay-out: Rina Havelaerts

Iedere medewerker is verantwoordelijk voor zijn bijdrage.

Overname van teksten is toegelaten, mits bronvermelding en toezending van de publicatie aan ons redactie- adres.

Website:<http://users.belgacom.net/gc567812/>

VOORWOORD

Zoals steeds wil ik ook deze keer alle auteurs van harte bedanken voor hun medewerking. Niet enkel hebben wij dankzij deze mensen onze Antwerpse Genealoog kunnen vullen met interessante artikels maar staat ook de Vlaamse Stam vol met “Antwerpse” werken.

Zoals eerder gemeld is onze afdeling begonnen met het digitaliseren van privé-verzamelingen. Wij kregen reeds verschillende verzamelingen doodsbrieven en –prentjes in bruikleen om in te scannen. Bedoeling van dit project is om geïnteresseerden de kans te geven een familienaam op te zoeken in ons bestand en dan het document af te printen. Wij zullen zo snel mogelijk de gegevens ter beschikking stellen op de computer in het VVF-centrum te Merksem en op de computer op onze stand bij deelname aan genealogische beurzen.

U kan in ons agenda zien dat wij behalve onze eigen activiteiten ook steeds vaker deelnemen aan genealogische beurzen, natuurlijk bent u altijd welkom om ons daar te bezoeken indien u meer inlichtingen over onze werking of publicaties wenst.

Zoals u ongetwijfeld weet zal op 20 en 21 mei het Nationale VVF-congres plaatsvinden in onze regio. Meer bepaald in Fort 4 te Mortsel (Oude God). Zowel in dit tijdschrift als in de Vlaamse Stam vindt u de mogelijkheid om u in te schrijven op deze tweedaagse manifestatie. Natuurlijk bent u ook steeds welkom om ons op één van beide dagen een spontaan bezoek te brengen. Behalve interessante genealogische en heemkundige standen op zondag, zijn er ook spreekbeurten voorzien en kan u natuurlijk ook genieten van het bijzondere karakter van Fort 4.

Zo zullen wij op zaterdag na het drinken van een tasje koffie beginnen met de officiële opening van het inmiddels 41ste congres van de Vlaamse vereniging voor Familiekunde. Een ervaren gids van Fort IV zal ons meer vertellen over de geschiedenis van dit indrukwekkende bouwwerk en over het gebruik en de mensen die er verbleven door de jaren heen. Aansluitend zullen wij een begeleide wandeling maken door en rond het Fort. Na deze ongetwijfeld interessante activiteit is er een receptie voorzien waar men contacten kan leggen met genealogen vanuit het hele Vlaamse land.

Om onze dag in schoonheid te eindigen is er een banket voorzien waarvoor men zich vooraf dient in te schrijven.

Op zondag is er dan gans de dag onze genealogische beurs. U zal merken dat wij bij het uitnodigen van deelnemers aan deze beurs ons niet enkel hebben beperkt tot puur genealogische standen. Zo zullen er ook verschillende heemkundige kringen en privé-verzamelaars aanwezig zijn. Het is immers logisch dat de interesse van een ervaren genealoog ruimer reikt dan enkel zijn stamboom. Tenslotte is de achtergrond van waar en hoe zijn voorouders leefden even belangrijk. In de loop van de dag voorzien wij ook twee lezingen van erg ervaren sprekers. In de voormiddag zal Pater Delbaere het hebben over de Jezuïeten in het Belgische leger. Een erg toepasselijk onderwerp binnen ons congressthema en het kader waarin wij die dag zitten. 's Namiddags zal Marcel Kocken ons een compilatie geven van de onuitgegeven bronnen uit "De Vierschaar". Over deze twee lezingen zal u weldra meer kunnen vinden op onze website. In de loop van de dag zal u ook de mogelijkheid hebben om een begeleide wandeling te maken door en rond Fort IV.

Tijdens de komende weken zal onze website regelmatig aangevuld worden met extra informatie over dit congres. U kan hierop ook routebeschrijvingen vinden, informatie over de deelnemers, enz... Natuurlijk zijn onze medewerkers ook steeds beschikbaar voor het geven van bijkomende inlichtingen.

Indien u zelf graag wenst mee te werken aan dit congres bent u van harte welkom. Er zal de mogelijkheid zijn om zaken die binnen het congressthema vallen, ten toon te stellen en ook u als ervaren of misschien nog minder ervaren genealoog kan een stand bekomen op onze beurs. Alle tips, vragen of opmerkingen mag u mij steeds per post of e-mail toezenden.

Rest mij enkel nog u veel plezier te wensen bij het lezen van deze Antwerpse Genealoog en ik hoop u te mogen verwelkomen op ons Nationaal Congres.

Jimmy De Soute

EMOTIES BIJ DE BOUW VAN FORT IV.

Engelbert Roels

Fort IV waar het Nationaal Congres 2006 zal plaats hebben, werd gebouwd tussen 1860 en 1866. Dat de bouw van dit verdedigingswerk niet zonder protest, van de plaatselijke bevolking, is verlopen zal niemand verwonderen.

In zijn boek “Geschiedenis der Gemeente Mortsel”, uitgegeven in 1881 geeft J.B. Stockmans een relaas van de volksbeweging, zoals hij het noemde, als protest tegen gevolgen van de oprichting van dit fort.

Hierna een uittreksel uit voornoemd boek. De oorspronkelijke spelling werd bewaard. De nieuwe verdedigingswerken der Stad Antwerpen veroorzaakten aan onze gemeente eenen afstand van 30 hectaren harer beste landerijen. Het opwerpen der verschansing, het Fort 4 genaamd, nam aanvang in het begin van 1860 en was voltrokken in 1866. Het werk kostte ruim een miljoen frank. Groot waren de lasten en de knevelarijen welke de sterkte van Cantecroy ons dorp in verledene eeuwen berokkende; doch oneindig zwaarder weegt de plaag welke men *servituden* noemt, en waardoor Mortsels schoonste bouwgronden met krijgsvaardigheden getroffen zijn. Deze dienstbaarheden bestaan hierin, dat niemand, wiens gronden binnen de aangeduiden krijgsomtrek gelegen zijn, daar enig gebouw oprichten mag zonder voorafgaandelijke toelating der militaire overheid. Dat het toepassen van zulker eene hatelijke wet niet zonder gevolgen bleef, kan opgemaakt worden uit de groote volksbeweging welke dientengevolge zoowel te Antwerpen als in deszelfs omtrek ontstond; wij bedoelen de *Meeting*.

Het was te Mortsel dat de *Meeting* aanvang nam, door het afbreken van eenen muur op de brouwerij van den heer J.G. Reypens. Dinsdag 22 oktober 1861, kwam Z.M. Koning Leopold I, met eenig gevolg van Brussel naar Antwerpen om de forten de bezichtigen. Z.M. stapte aan de standplaats van den Ouden-God af om vervolgens de fortificatiewerken van Mortsel, Borsbeek en andere in oogenschouw te nemen. De gemeenteraad van Mortsel maakte van des konings aanwezigheid in de forten gebruik, om hem een smeekschrift te overhandigen, waarin zij zich tegen de afbraak der gebouwen verklaren. Weinige dagen daarna had de eerste vergadering of meeting plaats, welke wij in *Het Handelsblad* van 25 oktober 1861, onder de titel van *Oproep*, aangeduid vinden: Men zend ons ter plaatsing:

“Wij vernemen dat er op Maendag (28 Oct.) aenstaende, “om 3 ure nanoen, ter herberg van M. Bayet, aan de statie “van den Ouden-God, te Mortsel, eene vergadering zal “plaats hebben, van de slachtoffers der militaire overheid. “Alle degene waarvan de eigendommen met de krijgsvaardigheden bezwaerd worden, zyn aenzocht op deze “vergadering tegenwoordig te zyn. De belanghebbende “der gemeenten Mortsel, Wilryck, Edeghem, Hoboken, “Borsbeek, Deurne, Wommelghem en Wyneghem zul“len zich aldaer vereenigen, ten einde te protesteeren “tegen de onrechtveerdige plundering die men hun doet “onderstaan.

“Andere openbare vergaderingen hadden opvolgenlijk te “Antwerpen in den *Pelicaen* en de *Cité* plaats: door on“verpoosde werking bekwam de *Meeting* wel is waar “eenige verzachting aan het hatelijke juk, doch tot nu toe, “dat is ruim twintig jaren na derzelve opkomst, kon men “er niet in gelukken, de afschaffing der *servituten* te be“komen.

HET BELGENKAMP TE HARDERWIJK

Hugo Deleye

Voor België begon de Eerste Wereldoorlog op 4 augustus toen Duitse troepen het land binnentrokken.

Het Belgisch leger, bestaande uit 200.000 soldaten en daarenboven in volle reorganisatie, stond tegenover een overmacht van 550.000 goed uitgeruste soldaten. Luik viel al op 7 augustus en het leger trok zich terug in de omgeving van Leuven. Het grote Duits offensief van 18 augustus brak de Belgische weerstand en het leger dat nog uit 150.000 man bestond trok zich terug op de fortengordel rond Antwerpen.

Het Belgisch leger in Antwerpen kreeg aanvankelijk enig respijt omdat de Duitsers hun inspanningen richtten op de opmars richting Parijs. De Duitse aanval op de vestingen begon op 28 september. De vestingen bezweken onder het zware geschut en de Antwerpse woonwijken werden vanaf 7 oktober onophoudend gebombardeerd. Al op 6 oktober werd besloten dat het leger zich zou terug trekken in de richting van de kust.

Het was van essentieel belang dat dit voor de belegerende Duitsers zo lang als mogelijk verborgen bleef. Daarom moesten de soldaten van het vestingleger, geholpen door Engelse militairen van de First Royal Naval Brigade, de forten 'tot het uiterste' verdedigen.

Op 10 oktober viel de vestingstad Antwerpen. Het veldleger kon, net voor de Duitsers het de pas afsneed, de IJzer bereiken. De achtergebleven troepen zaten ingesloten tussen de oprukkende Duitsers en de Nederlandse grens. Ofwel moesten ze eich overgeven of uitwijken naar Nederland. In de omgeving van Bergen op Zoom staken ruim 40.000 soldaten de grens over. Een 7000-tal kon, vermomd als burger, Vlissingen bereiken en zo via Engeland weer dienst nemen aan het front.

Conform de Vredesconferentie van Den Haag opvan 18 oktober 1907

moest Nederland als neutrale natie alle oorlogvoerende militairen ontwapenen en interneren

gewonde Belgen in Middelburg 1914

Conform de Vredesconferentie van Den Haag op van 18 oktober 1907 moest Nederland als neutrale natie alle oorlogvoerende militairen ontwapenen en interneren^[1].

Circa 33.000 Belgische militairen, onder wie 6 generaals en 400 officieren, werden ontwapend. Aanvankelijk werden ze ondergebracht in een aantal vanwege de mobilisatie leegstaande kazernes. Inderhaast werden interneringsdepots opgericht. De belangrijkste waren de depots van Zeist en Harderwijk.

Tussen 11 en 15 oktober overspoelden bijna 13.000 Belgische militairen Harderwijk, een stadje van 7.500 inwoners. 5000 militairen werden naar twee kazernes en naar de Grote Kerk gebracht. De overige 8000 werden ondergebracht in een inderhaast opgetrokken tentenkamp 2 km buiten de stad.

De Belgische officieren werden vrijgelaten, indien ze op hun erewoord verklaarden het neutrale Nederland niet te zullen verlaten zonder toestemming. De gewonemannschaften werden ondergebracht in overbevolkte tenten met gebrekkige

voorzieningen. Tot overmaat van ramp werden ze door de Belgische regering beschouwd als deserteurs omdat zij naar Nederland waren uitgeweken.

Als gevolg van de slechte leefomstandigheden brak een gewelddadige opstand uit op 9 december 1914. De Nederlandse bewakers openden het vuur op de geïnterneerden. Acht Belgen werden er gedood en achttien gewond.

De Nederlandse bevolking reageerde met verontwaardiging op een dergelijk optreden. Binnen de omheining verrees nu in korte tijd een complete houten stad: "Het Belgenkamp". Ze kregen logeerbarakken, bad- en wasvoorzieningen, administratiegebouwen, een arrestbarak, een kerkbarak, drie schoollokalen, een ziekenzaal, werk- en magazijnbarakken, en twee kantines.

De dagindeling zag er uit als volgt: opstaan 6h30, ontbijt van 7h00 tot 7h30 en verplichte arbeid van 8h30 tot 12h00, middagmaal en pauze van 12h30 tot 14h00 en om 14h00 weer arbeid tot 17h00 en avondeten om 17h30.

Volgens de interneringsbepalingen van de Conventie van Den Haag konden geïnterneerden een vergunning krijgen om ingeschakeld worden in ondernemingen. Eind 1916 waren reeds 10.500 Belgen buiten de kampen tewerkgesteld. Zij werkten in zogenaamde interneringsgroepen of interneringsdepots die, onder toezicht van een Nederlands officier, gehuisvest werden nabij de plaats van tewerkstelling. De kosten van huisvesting waren ten laste van de werkgever. De tewerkstelling geschiedde in overleg met de Centrale Arbeidsbeurs: er werd slechts toestemming gegeven als er geen Nederlandse arbeidskrachten beschikbaar waren. Er was exher een dringende behoefte aan arbeidskrachten omdat zeer veel Nederlandse jonge mannen gemobiliseerd waren.

Zo kregen de geïnterneerden de kans hun tijd nuttig te besteden en wat geld te verdienen op voorwaarde dat de Nederlands arbeiders hiervan geen nadeel

ondervonden.

Gehuwde geïnterneerden genoten speciale gunsten. Hun gezinnen mochten zich in de omgeving van het kamp vestigen en de gehuwde geïnterneerden mochten hen regelmatig bezoeken. Ten gevolge van de woningnood kwamen al snel klachten binnen over de hoge kamerhuren. Bovendien geraakten steeds meer vrouwen van geïnterneerden zonder inkomsten. Opname in een vluchtoord kwam steeds meer aan de orde. Om dit probleem op te lossen werden verspreid over Nederland zeven gezinsdorpen of vrouwendorpen gebouwd.

In Harderwijk ontstonden zo "Leopolds' Dorp" en "Heidekamp".

Vrouwenkamp Leopolds' Dorp

Sport ontbrak niet in het kamp. Er werden zwemwedstrijden gehouden in de haven van Harderwijk. Ook werd er gevoetbald en gekaatst. In het kamp bouwden Belgische wielersfans de grootste wielersbaan van Nederland. Geregeld drongen zich 5000 toeschouwers rond de piste om de belangrijke wedstrijden mee te maken van de 'Velo-Trappers' en de 'Pedaalridders'. In de schouwburg vond op 29 december 1915 een eerste Vlaamse toneelvoorstelling plaats. 500 zangers verenigden zich tot 'Liederen voor het volk'.

Naarmate de oorlog vorderde, verslechterden echter de levensomstandigheden. Het voedsel werd schaarser en de vermindering van het broodrantsoen leidde begin 1918 tot een kortstondig oproer. De winter van 1917 was bijzonder hard. Een

vlink aantal onder hen werd geveld door griep, reuma, longontsteking, bronchitis of tuberculose. Aan de Spaanse griep bezweken 250 gedetineerden in 1918.

Onder hen Eugenius Evaristus De Bondt, de grootoom van mijn echtgenote.

Op 23 november werd hij begraven op de ere-begraafplaats te Harderwijk.

Doodsprentje met foto

Overleden in Harderwijk

Ere begraafplaats

[1] Reeds in de eerste oorlogsdagen waren 52 Belgische en 179 Duitse militairen in Limburg de grens overgestoken en samen geïnterneerd in Alkmaa

Beknopte genealogische schets van Eugenius Evaristus De Bondt

Petrus Josephus De Bondt geboren 22-11-1842, Londerzeel,

huwde (1) 24-04-1867, in Ramsdonk, Judith Maria Sollie, geboren 16-08-1842, (dochter van Jan Baptist Sollie en Elisabeth Van den Heede) overleden 06-08-1876, Ramsdonk,

1 **Philippus Sylvester De Bondt** geboren 30-12-1867, Ramsdonk, overleden 14-01-1868, Ramsdonk.

2 **Franciscus Alphons De Bondt** geboren 21-11-1868, Ramsdonk, huwde 28-07-1892, in Kapelle op de Bos, Maria Ludovica Thielemans, geboren 26-11-1871, Kapelle op de Bos, (dochter van Jaak Thielemans en Joanna Maria Verbruggen) overleden 03-01-1933, Ramsdonk. Franciscus overleed 06-11-1943, Ramsdonk.

3 Joannes Ludovicus De Bondt geboren 01-02-1870, Ramsdonk, huwde Maria Adriana Thyssen, geboren 08-08-1880, St Jans-Molenbeek, overleden 05-07-1945, Etterbeek.
Joannes overleed 10-07-1927, Strombeek-Bever.

4 **Carolus Franciscus De Bondt** geboren 01-06-1871, Ramsdonk, overleden 06-02-1895, Aalst.

5 **Joannes Baptista De Bondt** geboren 13-05-1873, Ramsdonk, huwde Gravilda Maria Liessens, geboren 02-10-1874, Hillegem.
Joannes overleed 12-04-1899, Ramsdonk.

6 **Anna Maria De Bondt** geboren 15-10-1874, Ramsdonk, huwde 19-02-1896, in Ramsdonk, Franciscus Van Moer, geboren 21-10-1869, Kapelle op de Bos, (zoon van N Van Moer en N Van Praet) overleden 20-07-1955, Ramsdonk, begraven: 23-07-1955, Ramsdonk.
Anna overleed 25-08-1904, Ramsdonk.

7 **Nicolaus De Bondt** geboren 14-03-1876, Ramsdonk, huwde 23-01-1900, in Londerzeel, Maria Ludovica Van Hoeck, geboren 08-10-1875, Londerzeel, overleden 19-02-1965, Hoboken.

Nicolaus overleed 17-04-1948, Londerzeel.

Petrus Josephus huwde (2) 22-06-1877, in Ramsdonk, Rosalia Melania Kerremans, geboren 03-02-1852, Ramsdonk, (dochter van Franciscus Kerremans en Maria

Theresia De Maeyer) overleden 01-02-1916, Ramsdonk, begraven: 04-02-1916, Ramsdonk.

8 **Petrus Jan De Bondt** geboren 21-04-1878, Ramsdonk, huwde 09-11-1899, in Aalst, Maria Clothilde Buyle, geboren 29-04-1869, Herdersem, (dochter van

Seraphinus Buyle en Anna Maria Van de Maele) overleden 28-01-1950, Overboelare, begraven: 01-02-1950, Aalst.

Petrus overleed 22-07-1935, Aalst, begraven: 25-07-1935, Aalst.

9 **Rosalia De Bondt** geboren 07-03-1880, Ramsdonck, overleden 22-04-1912, Sint Pieters Jette.

10 **Isidorus De Bondt** geboren 18-07-1881, Ramsdonk, huwde 13-11-1909, in Londerzeel, Maria Leonia De Keersmaecker.

11 **Maria Elisa De Bondt** geboren 13-02-1883, Ramsdonk, overleden 27-04-1886, Ramsdonk.

12 **Eduard De Bondt** geboren 10-02-1885, Ramsdonk, huwde (1) 01-07-1911, in Ramsdonk, Delphina Brusselmans, geboren 13-02-1887, Steenhuffel, overleden 07-11-1933, Ramsdonk,

huwde (2) Maria Victorina Wanlin, geboren 02-10-1882, Mechelen, overleden 20-02-1959, Mechelen.

Eduard overleed 31-10-1963, Mechelen.

13 **Eugenius Evaristus De Bondt** geboren 25-10-1887, Ramsdonk, huwde 27-01-1912, in Ramsdonk, Josephina Moerenhout, geboren 30-12-1889, Wolvertem, overleden 16-10-1915, Brussel. Eugenius overleed 19-11-1918, Harderwijk (NL).

14 **Elisabeth De Bondt** geboren 13-08-1890, Ramsdonk, huwde Joannes Baptista Dietens, geboren 03-11-1882, Ramsdonk, (zoon van Ludovicus Dietens en Joanna Petronella De Bondt) overleden 20-09-1950, Mechelen. Elisabeth overleed 06-04-1958, Kapelle op de Bos.

15 **Maria Josepha De Bondt** geboren 14-04-1892, Ramsdonk.

16 **Philip De Bondt** geboren 24-08-1896, Ramsdonck, huwde 27-07-1917, in Londerzeel, Josephina Christina De Bondt, geboren 18-05-1896, Londerzeel, overleden 30-06-1973, Londerzeel.

Philip overleed 8-05-1944, Londerzeel

Petrus Josephus overleed 02-09-1916, Ramsdonk, begraven: 04-09-1916, Ramsdonk

Literatuuropgave

1. De Boer G.L, Belgen in Harderwijk, 1914-1918, eigen beheer Laren 1981.
"Letterlijk overgenomen uit het "Register van alle begraven personen vanaf 6 augustus 1906 tot 24 november 1925", van de Algemene begraafplaats te Harderwijk
nummer 001 H.90.0089
2. Driesen,Hugo, Kamp van Harderwijk, De Kijkuit, Van Soom A.L. Merksem, 30^e jaargang nr. 117 maart 2002.
nummer GII a35
3. Hallemans Francis, Op zoek naar Carolus Ludovicus Vankeimolen, Londerzeelse gesneuvelde uit W.O.I., begraven op het militair kerkhof van Harderwijk, Nederland, Geschied- en Heemkundige Kring Londerzeel, 2003 nr.4, nummer GII b26
4. Thys Jos, Belgenkamp te Harderwijk, De Poemp, Tijdschrift Heemkring Davidsfonds Nijlen, Nr. 36 zomer 2000.
nummer GII a72

De nummers 1/4 zijn te raadplegen in het Nationaal VVF-Centrum voor Familiegiedenis, Van Heybeekstraat 3 te Merksem

NN, Militaire vluchtelingen in Nederland 1914-1948

Te raadplegen op <http://www.wereldoorlog1418.nl/vluchtelingen/militairen-vlucht/index.html>

Reijngoudt Anton, Gehalveerde mensen - Het Belgenkamp in Harderwijk 1914-1948.

Te raadplegen op <http://www.wereldoorlog1418.nl/harderwijk/index.htm>

"SPOREN VAN JE VOOROUDERS"

Nieuwe publicatie van het genealogisch fonds

Uw Antwerpse voorouder

een..... vondeling? een verlaten kind? een wees

Deel 3

Een totaal beeld voor de periode 1683 – 1743

Een bewerking door Georges Vervoort, Jan Vanderhaeghe, Georges Lathouwers en Patrick Cleiren (foto's).

In 1997 verscheen het eerste deel. Het behandelde de verlaten, onwettige- en weeskinderen voor de periode 1797-1835. Voor de vondelingen in die periode bestond reeds een toegang, gemaakt door Robert Van Der Steen (+).

In 1998 verscheen het tweede deel. Hierin werd een toegang gemaakt voor vondelingen periode 1743-1796 en de verlaten en onwettige kinderen periode 1835-1850. Buiten de databank werd zeer veel aandacht besteed aan achtergrond informatie en de bestedingen.

Thans kunnen wij u het derde deel aanbieden. Het behandelt de vondelingen, wezen en verlaten kinderen te Antwerpen van 1683 tot 1743. Een ruime inleiding laat u nader kennismaken met de aanvaardingsakten van deze kinderen in het algemeen. Aan de hand van een aantal voorbeelden neem je snel kennis van de rijkdom op genealogisch en sociologisch gebied die in deze aanvaardingsakten terug te vinden zijn.

Het tweede hoofdstuk bevat de door ons samengestelde databank met alle relevante gegevens over deze 3.000 kinderen (naam, datum en uur van vinden, geslacht, verwijzing naar het origineel boek, referentie naar de besteedboeken).

In het derde hoofdstuk wordt dieper ingegaan op elke akte, meer bepaald naar de vindplaats (namen van huizen en straten), de omstandigheden van het vinden, bijkomende informatie te vinden op losse briefjes, honderden naamsverklaringen kunnen uit de akten gedistilleerd worden, gegevens over de ouders van de wezen en verlaten kinderen, kortom alles wat voor de opzoeker van nut kan zijn. En bovendien basismateriaal voor een flink stuk sociale geschiedenis van de kleine arme man in Antwerpen.

Deze 338 bladzijden (A4) tellende publicatie kost ingebonden

25 € + 2.48 € verzendingskosten.

Van dit boek bestaat ook een cd-rom. Deze zelfstartende cd (Acrobat Reader vereist) bevat een kopie van het boekwerk aangevuld met het gefotografeerde kinderboek en de honderden losse briefjes die in het boek zitten (ca. 1.000 foto's).

Echter, op uitdrukkelijk verzoek van mevrouw de archivaris van het OCMW-archief kan deze cd-rom enkel aangekocht worden door openbare archiefinstellingen als bijlage bij het boek.

Boek + cd-rom: 40 € + 2.48 € verzendingskosten.

Hoe bestellen?

Uitsluitend door storting van het verschuldigde bedrag op rekeningnummer 979-6175227-18

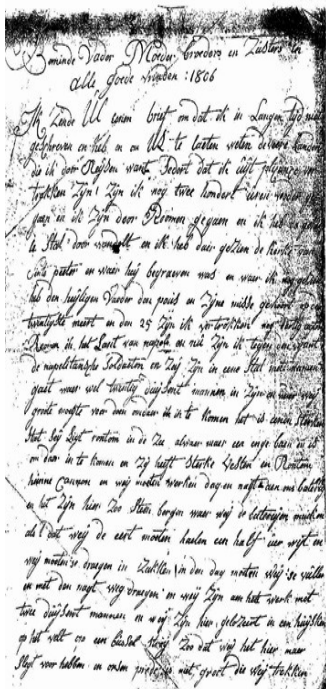
tnv. Georges Lathouwers, Goot hagelkruis 184, 2030 Antwerpen.

Vermelden: Ref: sporen 77(boek) of Ref: sporen 77(boek + cd)

SOLDATENBRIEF ADRIAEN VERVOORT

Hugo Driesen

Het zijn niet enkel de officiële oorlogsdocumenten die een meerwaarde kunnen geven aan ons genealogisch onderzoek. Het is vaak een persoonlijke brief van een voorouder die een veel mooier tijdsbeeld kan geven.

Zo bevat dossier D060/165 van het Rijksarchief van Brussel volgende soldatenbrief van Adriaen Vervoort, gericht aan zijn familie aan het thuisfront.

A monseus Vervoort
 De parlement de anvers
 Deux nete
 Kanton de aerendonck
 A dessdhel op de heyde

Beminde Vader Moeder broeders en zusters en alle goede vrienden : 1806

Ik zende Ul eenen brief om dat ik in langen tijd niet geschreven en heb en om Ul te laeten weten de veere landen die ik door reijzen want sedert dat ik uyt polyance vertrokken zijn. Zijn ik nog twee hondert uren verder geegaen en ik zijn door Roomen geegaen en ik heb de geheele stat door wandelt en ik heb daer gezien de kerke van Sint peeter en waer hij begraeven was en waer ik nog gezien heb de heyligen Vaeder den pous en zijne misse gehoord

op den twintigste meert en den 25 zijn ik vertrokken nog dertig agten Roomen in het lant van napels en nu zijn ik tegen den vijant de napolitansche soldaeten en zey zijn in eene stat met namen gaet waer wel twintig duysent mannen in zijn en waer wey groote moeyte voor doen om daer in te komen het is eenen sterken stat sey ligt rontom in de zee als waer maer een enge baen en is om daer inte komen en zij heeft

sterke vesten en rontom hunne cannon en wey moeten werken dag en nagt aan ons baterey en het zijn hier zoo steen bergen waer wey de batereyen maeken als l dat wey de eert moeten haelen een half uur wijt en wey moeten se draegen in zakken in den dag moeten wey ze vullenen met den nagt wegdraegen en wey zijn aan het werk met twee duysent mannen en wey zijn hier gelozeert in een huysken op het velt op een bussel stroy zoo dat wey het hier maer slegt voor hebben en onsen prede is niet groot die wey trekken.

Daerom verzoek ik eenige gelt van Ul want ik het tegen wordig van doen heb. Zeer Lieve ouders broeders en zusters en alle goede vrienden nu laet ik weten den staet van mijne goede gezontheyd en wel varentheyd want ik nog geen sieke uer gehad en heb en hope van Ul het selven want waer het anders het zoude mij groot leet en spijt wesen.

Ik heb Ul brief ontfangen den 23 november gij hebt geschreven en gevraegt of dat wey hier in een christeken lant zijn. Ja het is hier christelijk gelijk bij ons maer sedert dat ik uyt Roomen vertrokken zijn heb ik geen misse meer gehoort maer dat ik altijd peyse op mijne heer en mijne godt bid voor mij. Ik zal voor Ul bidden en dat ik altijd hope om met Ul te verkeere. Hier mede sluyt ik mijne brief want ik de tijd niet heb van veel te schrijven dat de complimente aen mijn out vader en ooms en moytens en peter mertens en antonius mermans.

Zeer beminde en geeerden.
zoon Adriaen Vervoort den 20 april

gij zult het gelt op zenden naer plyance en het adres is deze

A monseur vervoort cannonierau 2 em rgt d'artillerie 2 em compagnie en a plisance en Itali

Daerom verzoek ik eenige gelt van Ul want ik het tegen wordig van doen heb

Zeer lieve ouders broeders en zusters en alle goede vrienden nu laet ik weten den staet van mijne goede gezontheyd en wel varentheyd want ik nog geen sieke uer gehad en heb en hope van Ul het selven want waer het anders het zoude mij groot leet en spijt wesen.

Ik heb Ul brief ontfangen den 23 november 1671 gij hebt geschreven en gevraegt of dat wey hier in een christeken lant zijn. Ja het is hier christelijk gelijk bij ons maer sedert dat ik uyt Roomen vertrokken zijn heb ik geen misse meer gehoort maer dat ik altijd peyse op mijne heer en mijne godt bid voor mij. Ik zal voor Ul bidden en dat ik altijd hope om met Ul te verkeere. Hier mede sluyt ik mijne brief want ik de tijd niet heb van veel te schrijven dat de complimente aen mijn out vader en ooms en moytens en peter mertens en antonius mermans.

Zeer beminde en geeerden
zoon Adriaen Vervoort

den 20 april.

Gij zult het gelt op zenden naer
A monseur vervoort cannonierau
2 em Rgt. d'artillerie 2 em
Compagnie en a plisance en Itali

VUURKRUISERS

Salus Patriae Suprema Lex

Hugo Lambrechts-Augustijns

De oud-strijders van de Eerste Wereldoorlog zijn uitgestorven. Omdat de groep van oud-strijders van de Tweede Wereldoorlog sterk veroudert, werd er beslist dat zij niet meer defileren in de militaire optocht van onze Nationale Feestdag. We willen hier enkele facetten belichten hoe men tussen die twee oorlogen besloot om een waardering uit te drukken voor de personen die als militair betrokken waren in de Eerste Wereldoorlog. Men wilde het Franse voorbeeld niet volgen, waar de 'Kaart van de Strijder' verbonden was aan een 'rente van de strijder'.

Ereteken voorkant

Ereteken achterkant

'Heemkundig Museum drie Rozen 's-Gravenwezel, foto HLA'

In België bestond de rente wegens oorlogsdiensten onder de naam van ‘Frontstrepent

In 1932 tekent koning Albert I een Koninklijk Besluit waarbij de vereisten bepaald werden waarbij de oud-strijders van de Eerste Wereldoorlog de “Vuurkaart” konden bekomen[1]. Dit eredocument werd afgeleverd aan alle militairen die ten minste twaalf maanden, al dan niet onafgebroken, effectief in een eenheid hebben gediend, die in rechtstreekse aanraking was met de vijand. De periode moest vallen tussen 4 augustus 1914 en 11 november 1918.

In sommige gevallen werd deze periode gereduceerd tot negen maanden. De Vuurkaart werd niet postuum verleend. De Vuurkaart is roodkleurig en heeft de nationale kleuren in de linker bovenhoek.

In 1934 beslist de koning dat de houders van de Vuurkaart ook een ereteken krijgen, met name het ‘Vuurkruis’. In 1933 moet er een eerste versie geweest zijn van het Vuurkruis, want het KB van 1934 vermeldt dat het kenteken van 1933 niet terzelfder tijd met dit van 1934 mag gedragen worden. Het ereteken werd niet afgeleverd door de regering, zodat de oud-strijders het zelf moesten bekostigen. In het voorontwerp van 1932 van de minister van landsverdediging staat dat de houder van de Vuurkaart geen rente krijgt, omdat de rente wegens oorlogsdiensten bestaat onder de naam van ‘Frontstrepentente’.

De houders van de Vuurkaart werden opgenomen in verschillende guldenboeken, waarvan we hier een overzicht weergeven.

De Nederlandstalige reeks noemt: *Guldenboek der Vuurkaart*, en werd uitgegeven bij de uitgeverijfirma J. Rozet te Brussel. Ze bevat zeven delen:

1933 – 1934[2], 1934 – 1935, 1935 – 1936, 1936 – 1937, 1937, 1937 – 1938[3] en 1938 – 1939[4].

Er bestaan drie bijvoegsels[5]:

Bijvoegsel van het Guldenboek der Vuurkaart 10de en 20ste Linie Regiment

Bijvoegsel van het Gulden Boek der Vuurkaart 2de en 22ste Linie

Bijvoegsel 1ste en 4de Jagers te Voet

De Franstalige reeks noemt: *Livre d’Or de la Carte du Feu*, en werd ook uitgegeven bij de uitgeverijfirma J. Rozet te Brussel. Ze bevat zeven delen:

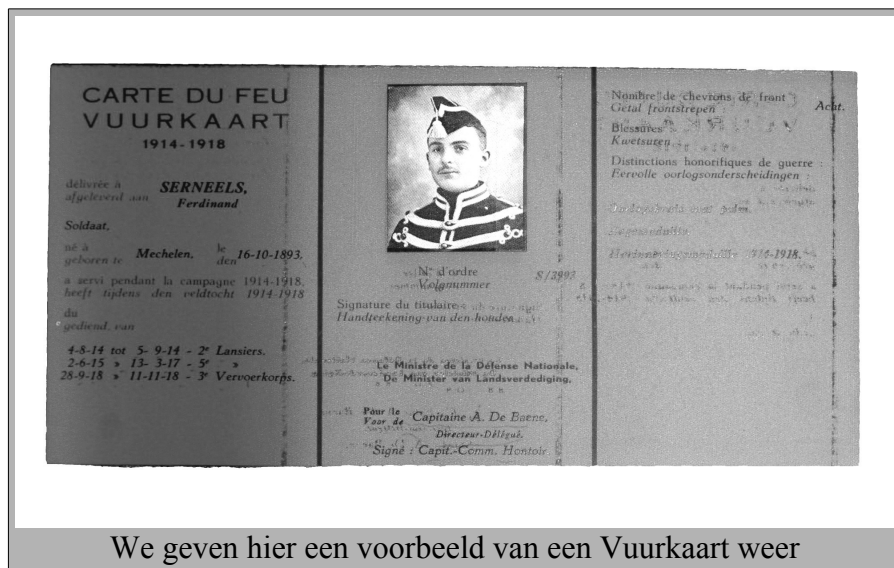
1933 – 1934, 1934 – 1935, 1935 – 1936, 1936 – 1937, 1937, 1937 – 1938[6], 1938 – 1939[7].

De Nederlandstalige versie omvat andere regimenten dan de Franstalige versie.

In de boeken worden verschillende fasen van de Eerste Wereldoorlog besproken:

- Het leger van 1914
- Het gevecht bij Sint-Margriete-Houtem
- Het gevecht bij Halen
- De verdediging van Luik
- De verdediging van Namen
- Het beleg van Antwerpen
- De slag aan de IJzer 17 – 31 oktober 1914
- De verdediging aan de IJzer 1 november 1914 – 28 september 1918
- De gevechten te Steenstraat april 1915
- Op het IJzerfront 1916
- Organisatie van het veldleger
- De slag aan den Reigersvliet 6 maart 1918
- De slag bij Merkem
- Het bevrijdingsoffensief 28 september – 11 november 1918
- De dag van 28 september
- De dag van 29 september
- De dag van 30 september
- De slag Torhout – Tielt 14 – 15 en 16 oktober 1918
- De dag van 14 oktober
- De dag van 15 oktober
- De mannen met de Vuurkaart

Het documentatiecentrum van het Legermuseum heeft alfabetische lijsten van de Vuurkruisers, die vervat zijn in vijftien mappen, genummerd van I-1 tot I-9 en van II-1 tot II-6[8]. Het zijn afdrucken van de Vuurkaarten, waarop naast de persoonlijke gegevens van de Vuurkruiser ook zijn verkregen eretekens vermeldt staan. We krijgen de indruk dat deze reeks samengesteld is uit de drukproeven van de Vuurkaarten en het is mogelijk dat de kaarten van sommige personen zich niet in deze reeks bevinden.

Het adres van het Documentatiecentrum van het Koninklijk Museum van het Leger en de Krijgsgeschiedenis is: Jubelpark 3, 1000 Brussel.

Tel. 02-737.79.30, 737.79.31, 737.79.33 en 737.79.34

Fax. 02-734.54.21 en 737.71.36

www.klm-mra.be

Toegankelijk: van dinsdag tot vrijdag van 8u30 tot 12u00 en van 13u00 tot 16u30.

[1] KB van 14 mei 1932, aangevuld met KB van 6 februari 1934.

De bibliotheek van het VVF-centrum te Merksem beschikt over een exemplaar van de uitgave 1933-1934 (Ned.).

[3] De bibliotheek van het Documentatiecentrum van de Poldergemeenten te Ekeren beschikt over een exemplaar van de uitgave 1937-1938 (Ned.).

[4] De bibliotheek van het Documentatiecentrum Scot te Schoten beschikt over een exemplaar van de uitgave 1938-1939 (Ned.).

[5] Mogelijk bestaan er nog meer bijvoegels.

[6] De bibliotheek van het Documentatiecentrum Scot te Schoten beschikt over een exemplaar van de uitgave 1937-1938 (Fr.).

[7] De bibliotheek van het VVF-centrum te Merksem beschikt over een exemplaar van de uitgave 1938-1939 (Fr.).

[8] De Franstalige reeks bestaat enkel uit een fiche met vermelding van de naam en het nummer van de Vuurkaart.

**UITGAVEN
REGIONALE VVF AFDELING ANTWERPEN**

<i>Volkstelling boekvorm</i>		
BVT 01	Berchem1693-1796 / Edegem1693/ Wilrijk 1796	9,00 €
BVT 02	Boechout 1672 t/m1754 / Borsbeek1693-1796/ Mortsel 1709 t/m 1808 / Vremde 1796	10,00 €
BVT 03	Borgerhout - Deurne1693 / Borgerhout 1796 Merksem - Dam 1796	7,00 €
BVT 04	Ekeren 1796 / Lillo-Oosterweel 1796 / Berendrecht 1796	10,00 €
BVT 05	Wuustwezel 1698 - 1815 / Loenhout 1816	9,00 €
BVT 06	Ranst 1796 / Emblem 1756 / Wijnegem1796	7,00 €
BVT 07	Aartselaar 1796	7,00 €
BVT 08	's-Gravenwezel 1796	6,00 €
BVT 09	Waarloos 1796	6,00 €
BVT 10	Schelle 1795	6,00 €
BVT 11	Baarle-Hertog 1693-1797 / Turnhout 1754-1796	19,00 €
BVT 12	Oevel 1693 - 1709 - 1754/ Olen 1796 Herenhout 1796 / Noorderwijk 1830	10,00 €
BVT 13	Bouwel 1796 / Halle(Kempen)1796 / Westmalle 1796/ Zoersel 1796	7,00 €
BVT 14	Zandhoven 1796 -1880 -1890	10,00 €
BVT 15	Zoerle-Parwijs 1693-1754 / Tongerlo 1709 -1796 / Westerloo 1796	8,00 €
BVT 16	Keerbergen 1796	9,00 €

BVT 17	Niel 1795	7,00 €
BVT 18	Broechem 1809	7,00 €

Bewerkte burgerlijksestand in boekvorm

BBS-01	Hoevenen Huwelijken en afkondigingen 1866-1906 <i>Nieuwe uitgave</i>	9,00€
---------------	---	--------------

Bewerkte parochieregisters in boekvorm

PR 01-03	Borgerhout O.L ter Sneeuw Huwelijken 1836 - 1967 Vol I-II-III	22,00 €
PR 04	Ekeren St Lambertus 1792 - 1820	21,00 €

Boeken

B 01	Vademecum Latijns - Nederlands	3,50 €
B 02	Afkortingen Oud schrift	5,00 €
B 03	Stamboek Vlaanderen II	2,50 €
B 05	Emigranten naar Amerika	25,00 €
B 06	Gazette van Detroit 2001-2004	40,00 €

Kwartierstaat

KW 01	Kwartierstaat 7 generaties	8,00 €
--------------	----------------------------	---------------

<i>CD -roms</i>		
Cd 01	Genealogisch repertorium Ekeren 17de-18de eeuw Fons Wouters	15,00 €
Cd 02	Archief heerlijkheid Ekeren Renteboeken 1520-1556 vol I	15,00 €
Cd 03	Archief heerlijkheid Ekeren Renteboeken 1625-bis vol II <i>Nieuwe uitgave</i>	15,00 €
Cd 04	Archief heerlijkheid Ekeren Renteboeken 1669-bis vol III <i>Nieuwe uitgave</i>	15,00 €

Alle beschikbare uitgaven van VVF Reg. Afd. Antwerpen vzw zijn verkrijgbaar na **voorafbetaling**. Stort het bedrag op bankrekening 751-2017029-51 van VVF Regionale Afdeling Antwerpen (Vanuit het buitenland: IBAN 75-751201702951 - BIC AXABBE22). Tel er wel de **verzendingskosten** bij, die u u zelf kan berekenen op basis van de totale kost van uw bestelling :

<i>Totaalbestelling-Verzendingskosten</i>		
Tot 2,50 €	1,50 €	Boven de 25,00 euro dient u het tarief van de hoogste schrijf te verhogen met dat van het bedrag boven de 25 € (voor biuten land het bedrag maal twee) (wanneer u bv. voor 34 euro koopt, bedragen de kosten 3,70 + 2,50 of 6,20 €).
Van 2,51 € tot 5,00 €	2,00 €	
Van 5,01 € tot 8,00 €	2,25 €	
Van 8,01 € tot 10,00 €	2,50 €	
Van 10,01 € tot 12,50€	3,35 €	
Van 12,51 € tot 25,00€	3,70 €	

Onze uitgaven zijn ook te koop in het Centrum voor Familiegesciedenis, Van Heybeeckstraat 3 te Merksem op de gewone openingsuren (woensdag 12.00-19.00, donderdag 10.00-18.00, zaterdag 13.00-18.00) en op onze regionale avonden (elke 3de woensdag van de maand 19u tot 22u30).

*De werking van onze regio strekt zich uit over
volgende gemeenten
(benamingen van vóór de gemeentefusies)*

Aartselaar	Antwerpen	Berchem	Berendrecht
Boechout	Boom	Borgerhout	Borsbeek
Brasschaat	Broechem	Burcht	Deurne
Edegem	Ekeren	Emblem	Essen
Hemiksem	Hoboken	Hoevenen	Hove
Kalmthout	Kapellen	Kontich	Lillo
Lint	Loenhout	Merksem	Mortsel
Niel	Oelegem	Ooorderen	Oosterweel
Ranst	Reet	Rumst	Schelle
Schilde	Schoten	's-Gravenwezel	Stabroek
Terhagen	Vremde	Waarloos	Wijnegem
Wilmarndonk	Wilrijk	Wommelgem	Wuustwezel
Zandvliet	Zwijndrecht		

Contact

Voorzitter Jimmy De Souter, Grimbert 30, 2150 Borsbeek
e-mail: jdesouter@pandora.be
Tel: 0475 27 24 35

Ondervoorzitter Engelbert Roels, Speeltuinlaan 15, 2640 Mortsel
e-mail: engelbert@skynet.be
Tel.: 03 449 67 52

Secretaris Patrick Cleiren, Goudvinklaan 33, 2070 Zwijndrecht
e-mail: cleiren.patrick@scarlet.be
Tel :03 252 44 97 (na kantoor uren)

Penningmeester Marc Storms, Mechelsesteenweg 198, 2018 Antwerpen
e-mail: storms.dewit@belgacom.net
Tel.: 03 238 43 78
Bankrekening 751-2017029-51-VVF Reg.Afd Antwerpen

Redactie Rina Havelaerts,
"De Antwerpse" Essenhoutstr. 166, 2950 Kapellen
Genealoog" e-mail: redactie.dag@telenet.be
Tel.: 03 297 62 98

Agenda

2006

Regionale Genealogische avond
 Elke derde woensdag van de maand in het
 Nationaal centrum Van Heybeeckstraat 3 2170 Merksem
 Van 19 u 00 tot 22.u30.
 19-4 / 17-5 / 21-6 / 19 -7

Zondag 9 april 10.00 -18.00	Genealogische contactdag Eindhout-Laakdal Heemkring "LWGH"	Zaal "Dennenoord" Smalstraat Eindhout-Laakdaal
Zondag 23 april 10.00- 18.00	Erfgoeddag VVF Limburg	Zaal " De Schom " Platteijerstraat 4 Genk
Zaterdag 13 mei 10.00- 16.00	Genealogische contactdag 60-jarig jubileum NGV Nederlandse Genealogische Vereniging Utrecht - Nederland	Jaarbeurs Utrecht Jaarbeursplein 6 Utrecht Nederland
Zaterdag 20 mei 14.00-17.00	VVF 41 ste Nationaal congres "HET LEGER EN ONZE VOORoudERS" OPENING -LEZING RECEPTIE - BANKET	Mortsel Fort 4 Fortstraat 100 Mortsel
Zondag 21 mei 10.00 -17.00	VVF 41 ste Nationaal congres "HET LEGER EN ONZE VOORoudERS" GENEALOGISCH BEURS LEZINGEN	Mortsel Fort 4 Fortstraat 100 Mortsel

De Antwerpse Genealoog

Jaargang 9 Nummer 32 januari- maart 2006

Voorwoord	1
Emoties bij de bouw van het fort.	3
Het belgenkamp te Harderwijk.	5
Sporen van je voorouders.	13
Soldatenbrief Adriaen Vervoort.	15
Vuurkruisers salus patriac suprema -lex.	17
Uitgaven regionale VVF afdeling Antwerpen.	22
Inlichtingen betreffende het nationaal congres in fort 4 te Mortsel	

Het driemaandelijks tijdschrift van de regionale afdeling Antwerpen van de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde vzw.

Het wordt automatisch en gratis toegestuurd aan alle VVF leden wonend binnen de regio Antwerpen.

Jaarabonnement: 10 Euro (Buitenland 14 Euro).

Te storten op bankrekening 751-2017029-51
van uit buitenland Iban 75-751201702951 bic AXABBE22
Regionale VVF afdeling. Antwerpen.

Werkten mee aan dit nummer

**Hugo Deleye, Jimmy De Souter, Hugo Driesen,
Hugo Lambrechts-Augustijns, Engelbert Roels,**

Hoofredactie en lay-out: Rina Havelaerts

Iedere medewerker is verantwoordelijk voor zijn bijdrage.

Overname van teksten is toegelaten, mits bronvermelding en toezending van de publicatie aan ons redactie- adres.

Website: <http://users.belgacom.net/gc567812/>

VOORWOORD

Zoals steeds wil ik ook deze keer alle auteurs van harte bedanken voor hun medewerking. Niet enkel hebben wij dankzij deze mensen onze Antwerpse Genealoog kunnen vullen met interessante artikels maar staat ook de Vlaamse Stam vol met “Antwerpse” werken.

Zoals eerder gemeld is onze afdeling begonnen met het digitaliseren van privé-verzamelingen. Wij kregen reeds verschillende verzamelingen doodsbrieven en –prentjes in bruikleen om in te scannen. Bedoeling van dit project is om geïnteresseerden de kans te geven een familienaam op te zoeken in ons bestand en dan het document af te printen. Wij zullen zo snel mogelijk de gegevens ter beschikking stellen op de computer in het VVF-centrum te Merksem en op de computer op onze stand bij deelname aan genealogische beurzen.

U kan in ons agenda zien dat wij behalve onze eigen activiteiten ook steeds vaker deelnemen aan genealogische beurzen, natuurlijk bent u altijd welkom om ons daar te bezoeken indien u meer inlichtingen over onze werking of publicaties wenst.

Zoals u ongetwijfeld weet zal op 20 en 21 mei het Nationale VVF-congres plaatsvinden in onze regio. Meer bepaald in Fort 4 te Mortsel (Oude God). Zowel in dit tijdschrift als in de Vlaamse Stam vindt u de mogelijkheid om u in te schrijven op deze tweedaagse manifestatie. Natuurlijk bent u ook steeds welkom om ons op één van beide dagen een spontaan bezoek te brengen. Behalve interessante genealogische en heemkundige standen op zondag, zijn er ook spreekbeurten voorzien en kan u natuurlijk ook genieten van het bijzondere karakter van Fort 4.

Zo zullen wij op zaterdag na het drinken van een tasje koffie beginnen met de officiële opening van het inmiddels 41ste congres van de Vlaamse vereniging voor Familiekunde. Een ervaren gids van Fort IV zal ons meer vertellen over de geschiedenis van dit indrukwekkende bouwwerk en over het gebruik en de mensen die er verbleven door de jaren heen. Aansluitend zullen wij een begeleide wandeling maken door en rond het Fort. Na deze ongetwijfeld interessante activiteit is er een receptie voorzien waar men contacten kan leggen met genealogen vanuit het hele Vlaamse land.

Om onze dag in schoonheid te eindigen is er een banket voorzien waarvoor men zich vooraf dient in te schrijven.

Op zondag is er dan gans de dag onze genealogische beurs. U zal merken dat wij bij het uitnodigen van deelnemers aan deze beurs ons niet enkel hebben beperkt tot puur genealogische standen. Zo zullen er ook verschillende heemkundige kringen en privé-verzamelaars aanwezig zijn. Het is immers logisch dat de interesse van een ervaren genealoog ruimer reikt dan enkel zijn stamboom. Tenslotte is de achtergrond van waar en hoe zijn voorouders leefden even belangrijk. In de loop van de dag voorzien wij ook twee lezingen van erg ervaren sprekers. In de voormiddag zal Pater Delbaere het hebben over de Jezuïeten in het Belgische leger. Een erg toepasselijk onderwerp binnen ons congressthema en het kader waarin wij die dag zitten. 's Namiddags zal Marcel Kocken ons een compilatie geven van de onuitgegeven bronnen uit "De Vierschaar". Over deze twee lezingen zal u weldra meer kunnen vinden op onze website. In de loop van de dag zal u ook de mogelijkheid hebben om een begeleide wandeling te maken door en rond Fort IV.

Tijdens de komende weken zal onze website regelmatig aangevuld worden met extra informatie over dit congres. U kan hierop ook routebeschrijvingen vinden, informatie over de deelnemers, enz... Natuurlijk zijn onze medewerkers ook steeds beschikbaar voor het geven van bijkomende inlichtingen.

Indien u zelf graag wenst mee te werken aan dit congres bent u van harte welkom. Er zal de mogelijkheid zijn om zaken die binnen het congressthema vallen, ten toon te stellen en ook u als ervaren of misschien nog minder ervaren genealoog kan een stand bekomen op onze beurs. Alle tips, vragen of opmerkingen mag u mij steeds per post of e-mail toezenden.

Rest mij enkel nog u veel plezier te wensen bij het lezen van deze Antwerpse Genealoog en ik hoop u te mogen verwelkomen op ons Nationaal Congres.

Jimmy De Soute

EMOTIES BIJ DE BOUW VAN FORT IV.

Engelbert Roels

Fort IV waar het Nationaal Congres 2006 zal plaats hebben, werd gebouwd tussen 1860 en 1866. Dat de bouw van dit verdedigingswerk niet zonder protest, van de plaatselijke bevolking, is verlopen zal niemand verwonderen.

In zijn boek “Geschiedenis der Gemeente Mortsels”, uitgegeven in 1881 geeft J.B. Stockmans een relaas van de volksbeweging, zoals hij het noemde, als protest tegen gevolgen van de oprichting van dit fort.

Hierna een uittreksel uit voornoemd boek. De oorspronkelijke spelling werd bewaard. De nieuwe verdedigingswerken der Stad Antwerpen veroorzaakten aan onze gemeente eenen afstand van 30 hectaren harer beste landerijen. Het opwerpen der verschansing, het Fort 4 genaamd, nam aanvang in het begin van 1860 en was voltrokken in 1866. Het werk kostte ruim een miljoen frank. Groot waren de lasten en de knevelarijen welke de sterkte van Cantecroy ons dorp in verledene eeuwen berokkende; doch oneindig zwaarder weegt de plaag welke men *servituden* noemt, en waardoor Mortsels schoonste bouwgronden met krijgsvaardigheden getroffen zijn. Deze dienstbaarheden bestaan hierin, dat niemand, wiens gronden binnen de aangeduiden krijgsvaardigheden gelegen zijn, daar enig gebouw oprichten mag zonder voorafgaandelijke toelating der militaire overheid. Dat het toepassen van zulker eene hatelijke wet niet zonder gevolgen bleef, kan opgemaakt worden uit de groote volksbeweging welke dientengevolge zoowel te Antwerpen als in deszelfs omtrek ontstond; wij bedoelen de *Meeting*.

Het was te Mortsel dat de *Meeting* aanvang nam, door het afbreken van eenen muur op de brouwerij van den heer J.G. Reypens. Dinsdag 22 oktober 1861, kwam Z.M. Koning Leopold I, met eenig gevolg van Brussel naar Antwerpen om de forten de bezichtigen. Z.M. stapte aan de standplaats van den Ouden-God af om vervolgens de fortificatiewerken van Mortsel, Borsbeek en andere in oogenschouw te nemen. De gemeenteraad van Mortsel maakte van des konings aanwezigheid in de forten gebruik, om hem een smeekschrift te overhandigen, waarin zij zich tegen de afbraak der gebouwen verklaren. Weinige dagen daarna had de eerste vergadering of meeting plaats, welke wij in *Het Handelsblad* van 25 oktober 1861, onder de titel van *Oproep*, aangeduid vinden: Men zend ons ter plaatsing:

“Wij vernemen dat er op Maendag (28 Oct.) aenstaende, “om 3 ure nanoen, ter herberg van M. Bayet, aan de statie “van den Ouden-God, te Mortsel, eene vergadering zal “plaats hebben, van de slachtoffers der militaire overheid. “Alle degene waarvan de eigendommen met de krijgsvaardigheden bezwaerd worden, zyn aenzocht op deze “vergadering tegenwoordig te zyn. De belanghebbende “der gemeenten Mortsel, Wilryck, Edeghem, Hoboken, “Borsbeek, Deurne, Wommelghem en Wyneghem zul“len zich aldaer vereenigen, ten einde te protesteeren “tegen de onrechtveerdige plundering die men hun doet “onderstaan.

“Andere openbare vergaderingen hadden opvolgenlijk te “Antwerpen in den *Pelicaen* en de *Cité* plaats: door on“verpoosde werking bekwam de *Meeting* wel is waar “eenige verzachting aan het hatelijke juk, doch tot nu toe, “dat is ruim twintig jaren na derzelve opkomst, kon men “er niet in gelukken, de afschaffing der *servituten* te be“komen.

HET BELGENKAMP TE HARDERWIJK

Hugo Deleye

Voor België begon de Eerste Wereldoorlog op 4 augustus toen Duitse troepen het land binnentrokken.

Het Belgisch leger, bestaande uit 200.000 soldaten en daarenboven in volle reorganisatie, stond tegenover een overmacht van 550.000 goed uitgeruste soldaten. Luik viel al op 7 augustus en het leger trok zich terug in de omgeving van Leuven. Het grote Duits offensief van 18 augustus brak de Belgische weerstand en het leger dat nog uit 150.000 man bestond trok zich terug op de fortengordel rond Antwerpen.

Het Belgisch leger in Antwerpen kreeg aanvankelijk enig respijt omdat de Duitsers hun inspanningen richtten op de opmars richting Parijs. De Duitse aanval op de vestingen begon op 28 september. De vestingen bezweken onder het zware geschut en de Antwerpse woonwijken werden vanaf 7 oktober onophoudend gebombardeerd. Al op 6 oktober werd besloten dat het leger zich zou terug trekken in de richting van de kust.

Het was van essentieel belang dat dit voor de belegerende Duitsers zo lang als mogelijk verborgen bleef. Daarom moesten de soldaten van het vestingleger, geholpen door Engelse militairen van de First Royal Naval Brigade, de forten 'tot het uiterste' verdedigen.

Op 10 oktober viel de vestingstad Antwerpen. Het veldleger kon, net voor de Duitsers het de pas afsneed, de IJzer bereiken. De achtergebleven troepen zaten ingesloten tussen de oprukkende Duitsers en de Nederlandse grens. Ofwel moesten ze zich overgeven of uitwijken naar Nederland. In de omgeving van Bergen op Zoom staken ruim 40.000 soldaten de grens over. Een 7000-tal kon, vermomd als burger, Vlissingen bereiken en zo via Engeland weer dienst nemen aan het front.

Conform de Vredesconferentie van Den Haag opvan 18 oktober 1907

moest Nederland als neutrale natie alle oorlogvoerende militairen ontwapenen en interneren

gewonde Belgen in Middelburg 1914

Conform de Vredesconferentie van Den Haag opvan 18 oktober 1907 moest Nederland als neutrale natie alle oorlogvoerende militairen ontwapenen en interneren^[1].

Circa 33.000 Belgische militairen, onder wie 6 generaals en 400 officieren, werden ontwapend. Aanvankelijk werden ze ondergebracht in een aantal vanwege de mobilisatie leegstaande kazernes. Inderhaast werden interneringsdepots opgericht. De belangrijkste waren de depots van Zeist en Harderwijk.

Tussen 11 en 15 oktober overspoelden bijna 13.000 Belgische militairen Harderwijk, een stadje van 7.500 inwoners. 5000 militairen werden naar twee kazernes en naar de Grote Kerk gebracht. De overige 8000 werden ondergebracht in een inderhaast opgetrokken tentenkamp 2 km buiten de stad.

De Belgische officieren werden vrijgelaten, indien ze op hun erewoord verklaarden het neutrale Nederland niet te zullen verlaten zonder toestemming. De gewonemannschappen werden ondergebracht in overbevolkte tenten met gebrekkige

voorzieningen. Tot overmaat van ramp werden ze door de Belgische regering beschouwd als deserteurs omdat zij naar Nederland waren uitgeweken.

Als gevolg van de slechte leefomstandigheden brak een gewelddadige opstand uit op 9 december 1914. De Nederlandse bewakers openden het vuur op de geïnterneerden. Acht Belgen werden er gedood en achttien gewond.

De Nederlandse bevolking reageerde met verontwaardiging op een dergelijk optreden. Binnen de omheining verrees nu in korte tijd een complete houten stad: "Het Belgenkamp". Ze kregen logeerbarakken, bad- en wasvoorzieningen, administratiegebouwen, een arrestbarak, een kerkbarak, drie schoollokalen, een ziekenzaal, werk- en magazijnbarakken, en twee kantines.

De dagindeling zag er uit als volgt: opstaan 6h30, ontbijt van 7h00 tot 7h30 en verplichte arbeid van 8h30 tot 12h00, middagmaal en pauze van 12h30 tot 14h00 en om 14h00 weer arbeid tot 17h00 en avondeten om 17h30.

Volgens de interneringsbepalingen van de Conventie van Den Haag konden geïnterneerden een vergunning krijgen om ingeschakeld worden in ondernemingen. Eind 1916 waren reeds 10.500 Belgen buiten de kampen tewerkgesteld. Zij werkten in zogenaamde interneringsgroepen of interneringsdepots die, onder toezicht van een Nederlands officier, gehuisvest werden nabij de plaats van tewerkstelling. De kosten van huisvesting waren ten laste van de werkgever. De tewerkstelling geschiedde in overleg met de Centrale Arbeidsbeurs: er werd slechts toestemming gegeven als er geen Nederlandse arbeidskrachten beschikbaar waren. Er was exher een dringende behoefte aan arbeidskrachten omdat zeer veel Nederlandse jonge mannen gemobiliseerd waren.

Zo kregen de geïnterneerden de kans hun tijd nuttig te besteden en wat geld te verdienen op voorwaarde dat de Nederlands arbeiders hiervan geen nadeel

ondervonden.

Gehuwde geïnterneerden genoten speciale gunsten. Hun gezinnen mochten zich in de omgeving van het kamp vestigen en de gehuwde geïnterneerden mochten hen regelmatig bezoeken. Ten gevolge van de woningnood kwamen al snel klachten binnen over de hoge kamerhuren. Bovendien geraakten steeds meer vrouwen van geïnterneerden zonder inkomsten. Opname in een vluchtoord kwam steeds meer aan de orde. Om dit probleem op te lossen werden verspreid over Nederland zeven gezinsdorpen of vrouwendorpen gebouwd.

In Harderwijk ontstonden zo "Leopolds' Dorp" en "Heidekamp".

Vrouwenkamp Leopolds' Dorp

Sport ontbrak niet in het kamp. Er werden zwemwedstrijden gehouden in de haven van Harderwijk. Ook werd er gevoetbald en gekaatst. In het kamp bouwden Belgische wielersfans de grootste wielersbaan van Nederland. Geregeld drongen zich 5000 toeschouwers rond de piste om de belangrijke wedstrijden mee te maken van de 'Velo-Trappers' en de 'Pedaalridders'. In de schouwburg vond op 29 december 1915 een eerste Vlaamse toneelvoorstelling plaats. 500 zangers verenigden zich tot 'Liederen voor het volk'.

Naarmate de oorlog vorderde, verslechterden echter de levensomstandigheden. Het voedsel werd schaarser en de vermindering van het broodrantsoen leidde begin 1918 tot een kortstondig oproer. De winter van 1917 was bijzonder hard. Een

vlink aantal onder hen werd geveld door griep, reuma, longontsteking, bronchitis of tuberculose. Aan de Spaanse griep bezweken 250 gedetineerden in 1918.

Onder hen Eugenius Evaristus De Bondt, de grootoom van mijn echtgenote.

Op 23 november werd hij begraven op de ere-begraafplaats te Harderwijk.

Doodsprentje met foto

Overleden in Harderwijk

Ere begraafplaats

[1] Reeds in de eerste oorlogsdagen waren 52 Belgische en 179 Duitse militairen in Limburg de grens overgestoken en samen geïnterneerd in Alkmaa

Beknopte genealogische schets van Eugenius Evaristus De Bondt

Petrus Josephus De Bondt geboren 22-11-1842, Londerzeel,

huwde (1) 24-04-1867, in Ramsdonk, Judith Maria Sollie, geboren 16-08-1842, (dochter van Jan Baptist Sollie en Elisabeth Van den Heede) overleden 06-08-1876, Ramsdonk,

1 **Philippus Sylvester De Bondt** geboren 30-12-1867, Ramsdonk, overleden 14-01-1868, Ramsdonk.

2 **Franciscus Alphons De Bondt** geboren 21-11-1868, Ramsdonk, huwde 28-07-1892, in Kapelle op de Bos, Maria Ludovica Thielemans, geboren 26-11-1871, Kapelle op de Bos, (dochter van Jaak Thielemans en Joanna Maria Verbruggen) overleden 03-01-1933, Ramsdonk. Franciscus overleed 06-11-1943, Ramsdonk.

3 Joannes Ludovicus De Bondt geboren 01-02-1870, Ramsdonk, huwde Maria Adriana Thyssen, geboren 08-08-1880, St Jans-Molenbeek, overleden 05-07-1945, Etterbeek.
Joannes overleed 10-07-1927, Strombeek-Bever.

4 **Carolus Franciscus De Bondt** geboren 01-06-1871, Ramsdonk, overleden 06-02-1895, Aalst.

5 **Joannes Baptista De Bondt** geboren 13-05-1873, Ramsdonk, huwde Gravilda Maria Liessens, geboren 02-10-1874, Hillegem.
Joannes overleed 12-04-1899, Ramsdonk.

6 **Anna Maria De Bondt** geboren 15-10-1874, Ramsdonk, huwde 19-02-1896, in Ramsdonk, Franciscus Van Moer, geboren 21-10-1869, Kapelle op de Bos, (zoon van N Van Moer en N Van Praet) overleden 20-07-1955, Ramsdonk, begraven: 23-07-1955, Ramsdonk.
Anna overleed 25-08-1904, Ramsdonk.

7 **Nicolaus De Bondt** geboren 14-03-1876, Ramsdonk, huwde 23-01-1900, in Londerzeel, Maria Ludovica Van Hoeck, geboren 08-10-1875, Londerzeel, overleden 19-02-1965, Hoboken.

Nicolaus overleed 17-04-1948, Londerzeel.

Petrus Josephus huwde (2) 22-06-1877, in Ramsdonk, Rosalia Melania Kerremans, geboren 03-02-1852, Ramsdonk, (dochter van Franciscus Kerremans en Maria

Theresia De Maeyer) overleden 01-02-1916, Ramsdonk, begraven: 04-02-1916, Ramsdonk.

8 **Petrus Jan De Bondt** geboren 21-04-1878, Ramsdonk, huwde 09-11-1899, in Aalst, Maria Clothilde Buyle, geboren 29-04-1869, Herdersem, (dochter van

Seraphinus Buyle en Anna Maria Van de Maele) overleden 28-01-1950, Overboelare, begraven: 01-02-1950, Aalst.

Petrus overleed 22-07-1935, Aalst, begraven: 25-07-1935, Aalst.

9 **Rosalia De Bondt** geboren 07-03-1880, Ramsdonck, overleden 22-04-1912, Sint Pieters Jette.

10 **Isidorus De Bondt** geboren 18-07-1881, Ramsdonk, huwde 13-11-1909, in Londerzeel, Maria Leonia De Keersmaecker.

11 **Maria Elisa De Bondt** geboren 13-02-1883, Ramsdonk, overleden 27-04-1886, Ramsdonk.

12 **Eduard De Bondt** geboren 10-02-1885, Ramsdonk, huwde (1) 01-07-1911, in Ramsdonk, Delphina Brusselmans, geboren 13-02-1887, Steenhuffel, overleden 07-11-1933, Ramsdonk,

huwde (2) Maria Victorina Wanlin, geboren 02-10-1882, Mechelen, overleden 20-02-1959, Mechelen.

Eduard overleed 31-10-1963, Mechelen.

13 **Eugenius Evaristus De Bondt** geboren 25-10-1887, Ramsdonk, huwde 27-01-1912, in Ramsdonk, Josephina Moerenhout, geboren 30-12-1889, Wolvertem, overleden 16-10-1915, Brussel. Eugenius overleed 19-11-1918, Harderwijk (NL).

14 **Elisabeth De Bondt** geboren 13-08-1890, Ramsdonk, huwde Joannes Baptista Dietens, geboren 03-11-1882, Ramsdonk, (zoon van Ludovicus Dietens en Joanna Petronella De Bondt) overleden 20-09-1950, Mechelen. Elisabeth overleed 06-04-1958, Kapelle op de Bos.

15 **Maria Josepha De Bondt** geboren 14-04-1892, Ramsdonk.

16 **Philip De Bondt** geboren 24-08-1896, Ramsdonck, huwde 27-07-1917, in Londerzeel, Josephina Christina De Bondt, geboren 18-05-1896, Londerzeel, overleden 30-06-1973, Londerzeel.

Philip overleed 8-05-1944, Londerzeel

Petrus Josephus overleed 02-09-1916, Ramsdonk, begraven: 04-09-1916, Ramsdonk

Literatuuropgave

1. De Boer G.L, Belgen in Harderwijk, 1914-1918, eigen beheer Laren 1981.
"Letterlijk overgenomen uit het "Register van alle begraven personen vanaf 6 augustus 1906 tot 24 november 1925", van de Algemene begraafplaats te Harderwijk

nummer 001 H.90.0089

2. Driesen,Hugo, Kamp van Harderwijk, De Kijkuit, Van Soom A.L. Merksem, 30^e jaargang nr. 117 maart 2002.

nummer GII a35

3. Hallemans Francis, Op zoek naar Carolus Ludovicus Vankeimolen, Londerzeelse gesneuvelde uit W.O.I., begraven op het militair kerkhof van Harderwijk, Nederland, Geschied- en Heemkundige Kring Londerzeel, 2003 nr.4, nummer GII b26

4. Thys Jos, Belgenkamp te Harderwijk, De Poemp, Tijdschrift Heemkring Davidsfonds Nijlen, Nr. 36 zomer 2000.

nummer GII a72

De nummers 1/4 zijn te raadplegen in het Nationaal VVF-Centrum voor Familiegiedenis, Van Heybeekstraat 3 te Merksem

NN, Militaire vluchtelingen in Nederland 1914-1948

Te raadplegen op <http://www.wereldoorlog1418.nl/vluchtelingen/militairen-vlucht/index.html>

Reijngoudt Anton, Gehalveerde mensen - Het Belgenkamp in Harderwijk 1914-1948.

Te raadplegen op <http://www.wereldoorlog1418.nl/harderwijk/index.htm>

"SPOREN VAN JE VOORoudERS"

Nieuwe publicatie van het genealogisch fonds

Uw Antwerpse voorouder

een..... vondeling? een verlaten kind? een wees

Deel 3

Een totaal beeld voor de periode 1683 – 1743

Een bewerking door Georges Vervoort, Jan Vanderhaeghe, Georges Lathouwers en Patrick Cleiren (foto's).

In 1997 verscheen het eerste deel. Het behandelde de verlaten, onwettige- en weeskinderen voor de periode 1797-1835. Voor de vondelingen in die periode bestond reeds een toegang, gemaakt door Robert Van Der Steen (+).

In 1998 verscheen het tweede deel. Hierin werd een toegang gemaakt voor vondelingen periode 1743-1796 en de verlaten en onwettige kinderen periode 1835-1850. Buiten de databank werd zeer veel aandacht besteed aan achtergrond informatie en de bestedingen.

Thans kunnen wij u het derde deel aanbieden. Het behandelt de vondelingen, wezen en verlaten kinderen te Antwerpen van 1683 tot 1743. Een ruime inleiding laat u nader kennismaken met de aanvaardingsakten van deze kinderen in het algemeen. Aan de hand van een aantal voorbeelden neem je snel kennis van de rijkdom op genealogisch en sociologisch gebied die in deze aanvaardingsakten terug te vinden zijn.

Het tweede hoofdstuk bevat de door ons samengestelde databank met alle relevante gegevens over deze 3.000 kinderen (naam, datum en uur van vinden, geslacht, verwijzing naar het origineel boek, referentie naar de besteedboeken).

In het derde hoofdstuk wordt dieper ingegaan op elke akte, meer bepaald naar de vindplaats (namen van huizen en straten), de omstandigheden van het vinden, bijkomende informatie te vinden op losse briefjes, honderden naamsverklaringen kunnen uit de akten gedistilleerd worden, gegevens over de ouders van de wezen en verlaten kinderen, kortom alles wat voor de opzoeker van nut kan zijn. En bovendien basismateriaal voor een flink stuk sociale geschiedenis van de kleine arme man in Antwerpen.

Deze 338 bladzijden (A4) tellende publicatie kost ingebonden

25 € + 2.48 € verzendingskosten.

Van dit boek bestaat ook een cd-rom. Deze zelfstartende cd (Acrobat Reader vereist) bevat een kopie van het boekwerk aangevuld met het gefotografeerde kinderboek en de honderden losse briefjes die in het boek zitten (ca. 1.000 foto's).

Echter, op uitdrukkelijk verzoek van mevrouw de archivaris van het OCMW-archief kan deze cd-rom enkel aangekocht worden door openbare archiefinstellingen als bijlage bij het boek.

Boek + cd-rom: 40 € + 2.48 € verzendingskosten.

Hoe bestellen?

Uitsluitend door storting van het verschuldigde bedrag op rekeningnummer 979-6175227-18

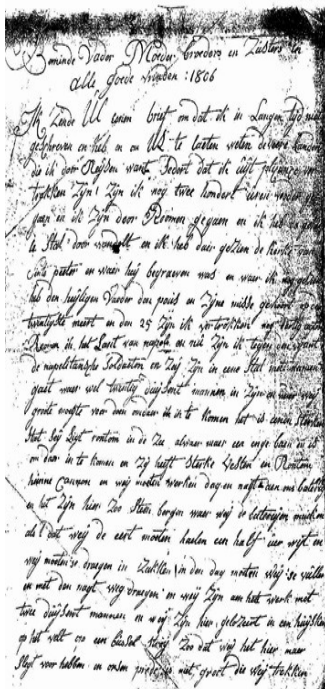
tnv. Georges Lathouwers, Goot hagelkruis 184, 2030 Antwerpen.

Vermelden: Ref: sporen 77(boek) of Ref: sporen 77(boek + cd)

SOLDATENBRIEF ADRIAEN VERVOORT

Hugo Driesen

Het zijn niet enkel de officiële oorlogsdocumenten die een meerwaarde kunnen geven aan ons genealogisch onderzoek. Het is vaak een persoonlijke brief van een voorouder die een veel mooier tijdsbeeld kan geven.

Zo bevat dossier D060/165 van het Rijksarchief van Brussel volgende soldatenbrief van Adriaen Vervoort, gericht aan zijn familie aan het thuisfront.

A monseus Vervoort
 De parlement de anvers
 Deux nete
 Kanton de aerendonck
 A dessdhel op de heyde

Beminde Vader Moeder broeders en zusters en alle goede vrienden : 1806

Ik zende Ul eenen brief om dat ik in langen tijd niet geschreven en heb en om Ul te laeten weten de veere landen die ik door reijzen want sedert dat ik uyt polyanche vertrokken zijn. Zijn ik nog twee hondert uren verder gegaen en ik zijn door Roomen gegaen en ik heb de geheele stat door wandelt en ik heb daer gezien de kerke van Sint peeter en waer hij begraeven was en waer ik nog gezien heb de heyligen Vaeder den pous en zijne misse gehoord

op den twintigste meert en den 25 zijn ik vertrokken nog dertig agten Roomen in het lant van napels en nu zijn ik tegen den vijant de napolitansche soldaeten en zey zijn in eene stat met namen gaet waer wel twintig duysent mannen in zijn en waer wey groote moeyte voor doen omdaer in te komen het is eenen sterken stat sey ligt rontom in de zee als waer maer een enge baen en is om daer inte komen en zij heeft

sterke vesten en rontom hunne cannon en wey moeten werken dag en nagt aan ons baterey en het zijn hier zoo steen bergen waer wey de batereyen maeken als l dat wey de eert moeten haelen een half uur wijt en wey moeten se draegen in zakken in den dag moeten wey ze vullenen met den nagt wegdraegen en wey zijn aan het werk met twee duysent mannen en wey zijn hier gelozeert in een huysken op het velt op een bussel stroy zoo dat wey het hier maer slegt voor hebben en onsen prede is niet groot die wey trekken.

Daerom verzoek ik eenige gelt van Ul want ik het tegen wordig van doen heb.

Zeer Lieve ouders broeders en zusters en alle goede vrienden nu laet ik weten den staet van mijne goede gezontheyd en wel varentheyd want ik nog geen sieke uer gehad en heb en hope van Ul het selven want waer het anders het zoude mij groot leet en spijt wesen.

Ik heb Ul brief ontfangen den 23 november gij hebt geschreven en gevraegt of dat wey hier in een christeken lant zijn. Ja het is hier christelijk gelijk bij ons maer sedert dat ik uyt Roomen vertrokken zijn heb ik geen misse meer gehoort maer dat ik altijd peyse op mijne heer en mijne godt bid voor mij. Ik zal voor Ul bidden en dat ik altijd hope om met Ul te verkeere. Hier mede sluyt ik mijne brief want ik de tijd niet heb van veel te schrijven dat de complimente aen mijn out vader en ooms en moytens en peter mertens en antonius mermans.

Zeer beminde en geeerden.
zoon Adriaen Vervoort den 20 april

gij zult het gelt op zenden naer plyance en het adres is deze

A monseur vervoort cannonierau 2 em rgt d'artillerie 2 em compagnie en a plisance en Itali

Daerom verzoek ik eenige gelt van Ul want ik het tegen wordig van doen heb.

Zeere Lieve ouders broeders en Zusters en alle goede vrienden nu laet ik weten den staet van mijne goede gezontheyd en wel varentheyd want ik nog geen sieke uer gehad en heb en hope van Ul het selven want waer het anders het zoude mij groot leet en spijt wesen.

Ik heb Ul brief ontfangen den 23 november 1671 gij hebt geschreven en gevraegt of dat wij hier in een christeken lant zijn. Ja het is hier christelijk gelijk bij ons maer sedert dat ik uyt Roomen vertrokken zijn heb ik geen misse meer gehoort maer dat ik altijd peyse op mijne heer en mijne gods bid voor mij. Ik zal voor Ul bidden en dat ik altijd hope om met Ul te verkeere. Hier mede sluyt ik mijne brief want ik den tijd niet heb van veel te schrijven dat de complimente aen mijn out vader en ooms en moytens en peter mertens en antonius mermans.

Zeere Beminde en geeerden
Zoon Adriaen Vervoort

den 20 april.

Gij zult het gelt op zenden naer
Plyance en Italië in de
A monseur vervoort cannonier
all 2 em Rgt d'artillerie 2 em
Compagnie en a plisance en Italië

VUURKRUISERS

Salus Patriae Suprema Lex

Hugo Lambrechts-Augustijns

De oud-strijders van de Eerste Wereldoorlog zijn uitgestorven. Omdat de groep van oud-strijders van de Tweede Wereldoorlog sterk veroudert, werd er beslist dat zij niet meer defileren in de militaire optocht van onze Nationale Feestdag. We willen hier enkele facetten belichten hoe men tussen die twee oorlogen besloot om een waardering uit te drukken voor de personen die als militair betrokken waren in de Eerste Wereldoorlog. Men wilde het Franse voorbeeld niet volgen, waar de 'Kaart van de Strijder' verbonden was aan een 'rente van de strijder'.

Ereteken voorkant

Ereteken achterkant

'Heemkundig Museum drie Rozen 's-Gravenwezel, foto HLA'

In België bestond de rente wegens oorlogsdiensten onder de naam van ‘Frontstrepent

In 1932 tekent koning Albert I een Koninklijk Besluit waarbij de vereisten bepaald werden waarbij de oud-strijders van de Eerste Wereldoorlog de “Vuurkaart” konden bekomen[1]. Dit eredocument werd afgeleverd aan alle militairen die ten minste twaalf maanden, al dan niet onafgebroken, effectief in een eenheid hebben gediend, die in rechtstreekse aanraking was met de vijand. De periode moest vallen tussen 4 augustus 1914 en 11 november 1918.

In sommige gevallen werd deze periode gereduceerd tot negen maanden. De Vuurkaart werd niet postuum verleend. De Vuurkaart is roodkleurig en heeft de nationale kleuren in de linker bovenhoek.

In 1934 beslist de koning dat de houders van de Vuurkaart ook een ereteken krijgen, met name het ‘Vuurkruis’. In 1933 moet er een eerste versie geweest zijn van het Vuurkruis, want het KB van 1934 vermeldt dat het kenteken van 1933 niet terzelfder tijd met dit van 1934 mag gedragen worden. Het ereteken werd niet afgeleverd door de regering, zodat de oud-strijders het zelf moesten bekostigen. In het voorontwerp van 1932 van de minister van landsverdediging staat dat de houder van de Vuurkaart geen rente krijgt, omdat de rente wegens oorlogsdiensten bestaat onder de naam van ‘Frontstrepent’.

De houders van de Vuurkaart werden opgenomen in verschillende guldenboeken, waarvan we hier een overzicht weergeven.

De Nederlandstalige reeks noemt: *Guldenboek der Vuurkaart*, en werd uitgegeven bij de uitgeverijfirma J. Rozet te Brussel. Ze bevat zeven delen:

1933 – 1934[2], 1934 – 1935, 1935 – 1936, 1936 – 1937, 1937, 1937 – 1938[3] en 1938 – 1939[4].

Er bestaan drie bijvoegsels[5]:

Bijvoegsel van het Guldenboek der Vuurkaart 10de en 20ste Linie Regiment

Bijvoegsel van het Gulden Boek der Vuurkaart 2de en 22ste Linie

Bijvoegsel 1ste en 4de Jagers te Voet

De Franstalige reeks noemt: *Livre d’Or de la Carte du Feu*, en werd ook uitgegeven bij de uitgeverijfirma J. Rozet te Brussel. Ze bevat zeven delen:

1933 – 1934, 1934 – 1935, 1935 – 1936, 1936 – 1937, 1937, 1937 – 1938[6], 1938 – 1939[7].

De Nederlandstalige versie omvat andere regimenten dan de Franstalige versie.

In de boeken worden verschillende fasen van de Eerste Wereldoorlog besproken:

- Het leger van 1914
- Het gevecht bij Sint-Margriete-Houtem
- Het gevecht bij Halen
- De verdediging van Luik
- De verdediging van Namen
- Het beleg van Antwerpen
- De slag aan de IJzer 17 – 31 oktober 1914
- De verdediging aan de IJzer 1 november 1914 – 28 september 1918
- De gevechten te Steenstraat april 1915
- Op het IJzerfront 1916
- Organisatie van het veldleger
- De slag aan den Reigersvliet 6 maart 1918
- De slag bij Merkem
- Het bevrijdingsoffensief 28 september – 11 november 1918
- De dag van 28 september
- De dag van 29 september
- De dag van 30 september
- De slag Torhout – Tielt 14 – 15 en 16 oktober 1918
- De dag van 14 oktober
- De dag van 15 oktober
- De mannen met de Vuurkaart

Het documentatiecentrum van het Legermuseum heeft alfabetische lijsten van de Vuurkruisers, die vervat zijn in vijftien mappen, genummerd van I-1 tot I-9 en van II-1 tot II-6[8]. Het zijn afdrucken van de Vuurkaarten, waarop naast de persoonlijke gegevens van de Vuurkruiser ook zijn verkregen eretekens vermeldt staan. We krijgen de indruk dat deze reeks samengesteld is uit de drukproeven van de Vuurkaarten en het is mogelijk dat de kaarten van sommige personen zich niet in deze reeks bevinden.

We geven hier een voorbeeld van een Vuurkaart weer

Het adres van het Documentatiecentrum van het Koninklijk Museum van het Leger en de Krijgsgeschiedenis is: Jubelpark 3, 1000 Brussel.

Tel. 02-737.79.30, 737.79.31, 737.79.33 en 737.79.34

Fax. 02-734.54.21 en 737.71.36

www.klm-mra.be

Toegankelijk: van dinsdag tot vrijdag van 8u30 tot 12u00 en van 13u00 tot 16u30.

[1] KB van 14 mei 1932, aangevuld met KB van 6 februari 1934.

De bibliotheek van het VVF-centrum te Merksem beschikt over een exemplaar van de uitgave 1933-1934 (Ned.).

[3] De bibliotheek van het Documentatiecentrum van de Poldergemeenten te Ekeren beschikt over een exemplaar van de uitgave 1937-1938 (Ned.).

[4] De bibliotheek van het Documentatiecentrum Scot te Schoten beschikt over een exemplaar van de uitgave 1938-1939 (Ned.).

[5] Mogelijk bestaan er nog meer bijvoegels.

[6] De bibliotheek van het Documentatiecentrum Scot te Schoten beschikt over een exemplaar van de uitgave 1937-1938 (Fr.).

[7] De bibliotheek van het VVF-centrum te Merksem beschikt over een exemplaar van de uitgave 1938-1939 (Fr.).

[8] De Franstalige reeks bestaat enkel uit een fiche met vermelding van de naam en het nummer van de Vuurkaart.

UITGAVEN
REGIONALE VVF AFDELING ANTWERPEN

<i>Volkstelling boekvorm</i>		
BVT 01	Berchem1693-1796 / Edegem1693/ Wilrijk 1796	9,00 €
BVT 02	Boechout 1672 t/m1754 / Borsbeek1693-1796/ Mortsel 1709 t/m 1808 / Vremde 1796	10,00 €
BVT 03	Borgerhout - Deurne1693 / Borgerhout 1796 Merksem - Dam 1796	7,00 €
BVT 04	Ekeren 1796 / Lillo-Oosterweel 1796 / Berendrecht 1796	10,00 €
BVT 05	Wuustwezel 1698 - 1815 / Loenhout 1816	9,00 €
BVT 06	Ranst 1796 / Emblem 1756 / Wijnegem1796	7,00 €
BVT 07	Aartselaar 1796	7,00 €
BVT 08	's-Gravenwezel 1796	6,00 €
BVT 09	Waarloos 1796	6,00 €
BVT 10	Schelle 1795	6,00 €
BVT 11	Baarle-Hertog 1693-1797 / Turnhout 1754-1796	19,00 €
BVT 12	Oevel 1693 - 1709 - 1754/ Olen 1796 Herenhout 1796 / Noorderwijk 1830	10,00 €
BVT 13	Bouwel 1796 / Halle(Kempen)1796 / Westmalle 1796/ Zoersel 1796	7,00 €
BVT 14	Zandhoven 1796 -1880 -1890	10,00 €
BVT 15	Zoerle-Parwijs 1693-1754 / Tongerlo 1709 -1796 / Westerloo 1796	8,00 €
BVT 16	Keerbergen 1796	9,00 €

BVT 17	Niel 1795	7,00 €
BVT 18	Broechem 1809	7,00 €

Bewerkte burgerlijksestand in boekvorm

BBS-01	Hoevenen Huwelijken en afkondigingen 1866-1906 <i>Nieuwe uitgave</i>	9,00€
---------------	---	--------------

Bewerkte parochieregisters in boekvorm

PR 01-03	Borgerhout O.L ter Sneeuw Huwelijken 1836 - 1967 Vol I-II-III	22,00 €
PR 04	Ekeren St Lambertus 1792 - 1820	21,00 €

Boeken

B 01	Vademecum Latijns - Nederlands	3,50 €
B 02	Afkortingen Oud schrift	5,00 €
B 03	Stamboek Vlaanderen II	2,50 €
B 05	Emigranten naar Amerika	25,00 €
B 06	Gazette van Detroit 2001-2004	40,00 €

Kwartierstaat

KW 01	Kwartierstaat 7 generaties	8,00 €
--------------	----------------------------	---------------

<i>CD -roms</i>		
Cd 01	Genealogisch repertorium Ekeren 17de-18de eeuw Fons Wouters	15,00 €
Cd 02	Archief heerlijkheid Ekeren Renteboeken 1520-1556 vol I	15,00 €
Cd 03	Archief heerlijkheid Ekeren Renteboeken 1625-bis vol II <i>Nieuwe uitgave</i>	15,00 €
Cd 04	Archief heerlijkheid Ekeren Renteboeken 1669-bis vol III <i>Nieuwe uitgave</i>	15,00 €

Alle beschikbare uitgaven van VVF Reg. Afd. Antwerpen vzw zijn verkrijgbaar na **voorafbetaling**. Stort het bedrag op bankrekening 751-2017029-51 van VVF Regionale Afdeling Antwerpen (Vanuit het buitenland: IBAN 75-751201702951 - BIC AXABBE22). Tel er wel de **verzendingskosten** bij, die u u zelf kan berekenen op basis van de totale kost van uw bestelling :

<i>Totaalbestelling-Verzendingskosten</i>		
Tot 2,50 €	1,50 €	Boven de 25,00 euro dient u het tarief van de hoogste schrijf te verhogen met dat van het bedrag boven de 25 € (voor biuten land het bedrag maal twee) (wanneer u bv. voor 34 euro koopt, bedragen de kosten 3,70 + 2,50 of 6,20 €).
Van 2,51 € tot 5,00 €	2,00 €	
Van 5,01 € tot 8,00 €	2,25 €	
Van 8,01 € tot 10,00 €	2,50 €	
Van 10,01 € tot 12,50€	3,35 €	
Van 12,51 € tot 25,00€	3,70 €	

Onze uitgaven zijn ook te koop in het Centrum voor Familiegesciedenis, Van Heybeeckstraat 3 te Merksem op de gewone openingsuren (woensdag 12.00-19.00, donderdag 10.00-18.00, zaterdag 13.00-18.00) en op onze regionale avonden (elke 3de woensdag van de maand 19u tot 22u30).

*De werking van onze regio strekt zich uit over
volgende gemeenten
(benamingen van vóór de gemeentefusies)*

Aartselaar	Antwerpen	Berchem	Berendrecht
Boechout	Boom	Borgerhout	Borsbeek
Brasschaat	Broechem	Burcht	Deurne
Edegem	Ekeren	Emblem	Essen
Hemiksem	Hoboken	Hoevenen	Hove
Kalmthout	Kapellen	Kontich	Lillo
Lint	Loenhout	Merksem	Mortsel
Niel	Oelegem	Ooorderen	Oosterweel
Ranst	Reet	Rumst	Schelle
Schilde	Schoten	's-Gravenwezel	Stabroek
Terhagen	Vremde	Waarloos	Wijnegem
Wilmarndonk	Wilrijk	Wommelgem	Wuustwezel
Zandvliet	Zwijndrecht		

Contact

Voorzitter Jimmy De Souter, Grimbert 30, 2150 Borsbeek
e-mail: jdesouter@pandora.be
Tel: 0475 27 24 35

Ondervoorzitter Engelbert Roels, Speeltuinlaan 15, 2640 Mortsel
e-mail: engelbert@skynet.be
Tel.: 03 449 67 52

Secretaris Patrick Cleiren, Goudvinklaan 33, 2070 Zwijndrecht
e-mail: cleiren.patrick@scarlet.be
Tel :03 252 44 97 (na kantoor uren)

Penningmeester Marc Storms, Mechelsesteenweg 198, 2018 Antwerpen
e-mail: storms.dewit@belgacom.net
Tel.: 03 238 43 78
Bankrekening 751-2017029-51-VVF Reg.Afd Antwerpen

Redactie Rina Havelaerts,
"De Antwerpse" Essenhoutstr. 166, 2950 Kapellen
Genealoog" e-mail: redactie.dag@telenet.be
Tel.: 03 297 62 98

Agenda

2006

Regionale Genealogische avond
 Elke derde woensdag van de maand in het
 Nationaal centrum Van Heybeeckstraat 3 2170 Merksem
 Van 19 u 00 tot 22.u30.
 19-4 / 17-5 / 21-6 / 19 -7

Zondag 9 april 10.00 -18.00	Genealogische contactdag Eindhout-Laakdal Heemkring "LWGH"	Zaal "Dennenoord" Smalstraat Eindhout-Laakdaal
Zondag 23 april 10.00- 18.00	Erfgoeddag VVF Limburg	Zaal " De Schom " Platteijerstraat 4 Genk
Zaterdag 13 mei 10.00- 16.00	Genealogische contactdag 60-jarig jubileum NGV Nederlandse Genealogische Vereniging Utrecht - Nederland	Jaarbeurs Utrecht Jaarbeursplein 6 Utrecht Nederland
Zaterdag 20 mei 14.00-17.00	VVF 41 ste Nationaal congres "HET LEGER EN ONZE VOORoudERS" OPENING -LEZING RECEPTIE - BANKET	Mortsel Fort 4 Fortstraat 100 Mortsel
Zondag 21 mei 10.00 -17.00	VVF 41 ste Nationaal congres "HET LEGER EN ONZE VOORoudERS" GENEALOGISCH BEURS LEZINGEN	Mortsel Fort 4 Fortstraat 100 Mortsel